

פרק א' דף ב' ע"א-מבוא לסוגיא

הסוגיא, משתרעת מתחילת הגמרא עד דף ג' ע"א בנקודותיים.

הסיבה לקיום כל הסוגיא: הסגנון הלשוני של המשנה **בשתי בעיות** עקריות:

הבעיה הלשונית הראשונה:

השוני שיש בין הסגנון הלשוני במשנה שלנו ובין הסגנון הלשוני במשנה הראשונה בתחילת פרק שני: נציג את השוני:

האיש "מקדש בו ובשלוחו" האשה
מתקדשת בה ובשלוחה ^מהאיש
מקדש את בתו כשהיא נערה בו ובשלוחו:
גמ' השתא בשלוחו מקדש בו מיבעיא אמר

האיש מקדש בו ובשלוחו

האשה נקנית בשלשה דרכים

בעלי הגמרא, התקשו מדוע לגבי "האשה" המשנה משתמשת במילה "נקנית" ולגבי ה"איש" משתמשת במילה "מקדש"? היה אפשר לכתוב "האיש קונה" או "האשה מתקדשת". בנוסף, היה אפשר לכתוב בשניהם, האיש קונה והאיש מקדש מדוע במשנה אחת נכתב: האשה... ובמשנה אחרת נכתב: האיש...?

הבעיה הלשונית השניה:

הבעיה הזו לא קשורה למשנה בתחילת פרק שני, היא קשורה רק לסגנון במשנה שלנו. שימו לב איך כתוב: האשה נקנית בשלש דרכים. "שלש" זו צורת המניין בנקבה. (שלש...ארבע...חמש) ובעלי הגמרא ערים לכך שבדרך כלל המשנה מונה דברים בלשון זכר-"שלושה". (שלושה...ארבעה...חמשה) ברור מאליו שהמשנה השתמשה בצורת נקבה בגלל המילה "דרכים" שהיא בנקבה. אבל היה אפשר לכתוב את המילה "דברים"-שלשה דברים-בלשון זכר.

סביב שתי בעיות אלו, התקיים דיון בבית המדרש.

שלב א': מסכת קידושין
פרק א' דף ב' עמוד א'
ועמוד ב'.

מה משמעות הסימן "גמ" האם בכתבי היד הוא מופיע?
הכנס לבית הספרים הלאומי או לחץ כאן. (מופיע גם בסוף כנספח)

תרמילון ומושגי הסוגיא

מאי שנא הכא - מה שונה כאן? שונה מלשון משונה. דתני - ששונה/שלומד/שגורס. ומ"ש - ומאי שנא-מתורגם כבר. דקא בעי - דקבעי-שרוצה/ששואל/שצריך. למתני - לשנות/ללמוד/לגרוס. מן"ל - מנא לן-מהיכן לנו-מה המקור בתורה לכך?. גמר - למד באחת המידות שהתורה נדרשת בהם. כתיב - כתוב בתורה. איברי - נקראת דכתיב - שכתוב. אי נמי - אם גם-אפשרות נוספות. תני - שונה. ונתני - תרגם בעצמך. מעיקרא - מההתחלה. לישנא - לשון/סגנון. אכ"ע - אכולי עלמא-על כל העולם.

נקנית בשלש דרכים וקונה את עצמה בשתי דרכים *נקנית בכסף בשטר ובביאה בכסף¹ בית שמאי אומרים בדינר ובשוה דינר ובית הלל אומרים² בפרוטה ובשוה פרוטה³ וכמה היא פרוטה אחד משנה באיסר האיטלקי וקונה את עצמה כגט במיתת הבעל והיכמה נקנית בביאה וקונה את עצמה⁴ בחליצה ובמיתת היבם: גמ' האשה נקנית מאי שנא הכא דתני האשה נקנית ומ"ש התם דתני האיש מקדש משום דקא בעי למיתני כסף וכסף מנ"ל⁵ גמר קיחה קיחה משדה עפרון כתיב הכא⁶ כי יקח איש אשה וכתוב התם⁷ נתתי כסף השדה קח ממני וקיחה איברי קנין דכתיב⁸ השדה אשר קנה אברהם אי נמי ישדות בכסף יקנו תני האשה נקנית וניתני התם האיש קונה מעיקרא תני לישנא דאורייתא ולכסוף תני לישנא דרבנן ומאי לישנא דרבנן דאסר לה אכ"ע כהקדש וניתני הכא האיש קונה משום דקא בעי למיתנא סיפא וקונה את עצמה בדידה תנא נמי רישא

המשמעות	המילה/הבטוי
בדרך כלל משמש כפתיח לשאלה המנסה להבין הבדלים בין דברים	מאי שנא
הרבה פעמים משמש כפתיח לתשובה!	משום דקא בעי למתני
בדרך כלל משמש פתיח לשאלה. השואל מתעניין במקור מהתורה להלכה מסוימת	מן"ל?
כך מתחילה תשובה המנסה ללמוד באחת המידות שהתורה נדרשת.	גמר...
כך מתחיל לימוד בדרך של " <u>גזירה שווה</u> "	כתיב הכא...כתיב התם
הבאת אפשרות נוספות	אי נמי
הרבה פעמים משמש כפתיח לשאלה	ונתני
משמש בדרך כלל לתשובה	מעיקרא...ולבסוף

1. הגמרא, פותחת בשאלה! מה השאלה?

2. מה התשובה? העזרו ברש"י דב"ה משום דקבעי ודב"ה וכסף מנלן.

3. מיד אחרי התשובה, הגמרא שואלת: "וכסף מנא לן?". האם שאלה זו קשורה

לתשובה? או שמתחיל כאן עניין חדש? העזרו ברש"י דב"ה וכסף מנלן.

4. "גמר קיחה קיחה משדה עפרון". קטע זה הוא תשובה לשאלה: "וכסף

מנלן?" הסבר את התשובה.

5. באיזו מידה שהתורה נדרשת לומדים את התשובה?

יש לי מושג:

1. מה המשמעות של המילה

"קידושין"?

2. מה פירוש המושגים:

"לישנא דרבנן" ולישנא

דאורייתא?"

שלב זה עוסק בשאלה: מדוע לא כתוב בשתי המשניות "האיש"?

תרמילון ומושגי הסוגיא

שימו לב: חלק מהמלים כבר מתורגמות בתרמילון בשלב א'. לא נתרגם אותם פעם נוספת)

המשמעות	המילה/הביטוי
מבואר לעיל	ונתני
מבואר לעיל	משום דקא בעי למתני
משמש כפתיחה לתירוץ נוסף. [יש לשים לב מה הגמרא משנה בין התירוץ הראשון לתירוץ השני.]	ואי בעית אימא
זהו סגנון נפוץ מאד. הכוונה שלו להסביר את היתרון של לשון המשנה על פני חלופות אחרות שהגמרא הציעה	אי...הוה אמינה...תנא...

בדידה-על עצמה. **דלאו**-שלא.
איהו-הוא. **ואב"א**-ואם בעית
אימא-ואם תרצה אמור. **ה"א**-הוא
אמינא-הייתי אומר. **בע"כ**-בעל
כרחה-בניגוד לרצונה.

אי נמי ישדות בכסף יקנו תני האשה נקנית
וניתני התם האיש קונה מעיקרא תני לישנא
דאורייתא ולבסוף תני לישנא דרבנן ומאי
לישנא דרבנן דאסר לה אכ"ע כהקדש וניתני
הכא האיש קונה משום דקא בעי למיתנא
סיפא וקונה את עצמה בדירה תנא נמי רישא
בדירה וניתני האיש קונה ומקנה משום דאיכא
מיתת הבעל דלאו איהו קא מקני ^אמן שמיא
הוא דמקני לה ואב"א אי תנא קונה ה"א
אפילו בע"כ תנא האשה נקנית ^אדמדעתה
אין ^אשלא מדעתה לא ומאי איריא דתני
שלש ליתני שלשה משום דקא בעי למיתני
דרך ודרך לשון נקבה הוא דכתיב ^בוהודעת
להם את הדרך ילכו בה ואלא הא ^בדתניא

1. הסבר את שאלת הגמרא.
2. הגמרא עונה: "משום דקא בעי למתני סיפא בדידה". הסבר את התשובה.
3. מה התשובה השניה שהגמרא נותנת לשאלה.
4. במה שונה התשובה השניה מהתשובה הראשונה?

האם אדם יכול לקדש אישה בעל כרחה? הוכח מלשון הסוגיא!
האם אדם יכול לגרש אישה בעל כרחה?
[לחץ כאן](#) לקריאת המאמר על "גירושין שלא בהסכמה".

שלב זה עוסק בשאלה: מדוע המשנה אומרת "שלוש דרכים" ולא "שלושה"? שים לב: הגמרא עוברת מיד לדון בשאלה האם המילה: "דרך" לשון זכר או לשון נקבה.

תרמילון ומושגי הסוגיא

המשמעות	המילה/הבטוי
משמש כפתיח לשאלה.	ומאי איריא?
מבואר לעיל	משום דקא בעי
פתיח לקושיא על הנאמר לעיל: אם מה שאמרת נכון, איך תסביר את הנאמר בביריתא?	ואלא הא דתניא
פתיח לקושיא: אם נכונים דבריך, הרי ש...	אי הכי

לשון כסף ושטר משום ביהא היה לו לילך אחרי הכותב: הא מני. דמי לשון דרך נקדושי אשה ר"ש היא דאמר אורחא דארעא שייך בהו: אכידה. אחת מלעשותו: כג' דרכים. ערלה ורצעי טובא זו כאלן ולענין שביעית הולכין בפירותיו אחר חנטה כאלן ולא אחר לקיטתו כירק: ולירק בדרך אחד. שנסעת לקיטתו עישורו שאין הולכין בו לענין מעשרות אחר חנטה כשאר חילנות אלא אחר שנה שנקט בו כירק כדמפרש טעמיה לקמן. המעשרות משתנות כסדר השנים שנה ראשונה של שמיטה מעשר ראשון ושני וכן בשנים אכל שליטת מעשר ראשון ומעשר עני ואם חנט בשנים ונקט בשליטת כשאר חילנות אחר חנטה ובאחריו אחר לקיטת כירק: התם

הוא דמקני לה ואב"א אי תנא קונה ה"א אפילו בע"כ תנא האשה נקנית אדמדעתה אין¹ שלא מדעתה לא ומאי איריא דתני שלש ליתני שלשה משום דקא בעי למיתני דרך ודרך לשון נקבה הוא דכתיב² והודעת להם את הדרך ילכו בה ואלא הא³ דתניא⁴ ובשבעה דרכים בודקין את הזב ניתני שבע משום דקא בעי למיתני דרך ואשכחן דרך דאיקרי לשון זכר דכתיב⁵ בדרך אחד יצאו אליך ובשבעה דרכים ינוסו לפניך אי הכי קשו קראי אהרדי וקשיא נמי מתני' אהרדי קראי אהרדי לא קשיין הכא דבתורה קאי ותורה איקרי לשון נקבה דכתיב⁶ ותורה ה' תמימה משיבת נפש כתב לה בלשון נקבה התם דבמלחמה קאי דדרכו של איש לעשות מלחמה ואין דרכה של אשה לעשות מלחמה כתב לה בלשון זכר מתני' אהרדי לא קשיין הכא דלגבי אשה קאי קתני לה בלשון נקבה התם דלגבי איש קאי דדרכו של איש ליכדק דהא⁷ אשה נמי⁸ באונס מיטמאה תני לשון זכר מ"ט תני שלש משום דרכים ניתני דברים וניתני שלשה משום דקבעי למיתני ביאה וביאה איקרי דרך דכתיב⁹ ודרך גבר בעלמה כן דרך אשה מנאפת הא תינת

מאי איריא - מה תפיסה היא? קושיה שהטענה שלה היא: מדוע דנו דווקא בפרט זה? או מדוע השתמשו בפרט זה?
הא דתניא - זו ששינו בביריתא. אשכחן - מצאנו. דאיקרי - שנקרא. אי הכי - אם כך. קשו קראי אהרדי - קשים הפסוקים זה עם זה. קאי - עומד, עוסק

1. מלא את הטבלה.
2. כיצד הגמרא מיישבת את הסתירה בתורה ואת הסתירה במשנה?

צורת האזכור בתורה (שני פסוקים)	צורת האזכור במשנה (שתי משניות)	דרך
$\neq$	$\neq$	לשון זכר
	"...בשלוש דרכים"	לשון נקבה

מושגים ותוספות

זב-בדיקת הזב:

דברו אל בני ישראל ואמרתם אלהם איש איש כי יהיה זב מבשרו זובו טמא הוא [ויקרא טו ב]; ... **זאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע לטמאה בה והדזה בנדתה והזב את זובו לזכר לנקבה ולאישה אשר ישכב עם טמאה** [ויקרא טו לב-לג] הפרשה מאיברי הערווה נקראת בשם זוב, או זיבה. הזיבה היא מאיבר הערווה דווקא, ולא ממקום אחר, ודבר זה משותף לזכר ולנקבה. זכר המפריש נקרא זב, ונקבה המפרישה נקראת זבה, אלא שבאשה יוחדה הזיבה להפרשת דם בלבד. הלשון 'זב' הוא כמו 'זבת חלב', היינו כדמות טפות נוטפות.

זיבת הזכר היא כמו ריר שיוצא צלול, או שיוצא עב וסותם את פי האמה. דבר מוסכם הוא על הכל, שהזיבה בזכר היא מחלה, אלא שזיהויה שונה בין הפוסקים והמפרשים ובין החוקרים. יש מי שכתב, שהזוב האמור בתורה הוא שכבת זרע הבא מחוליי החללים, שהיא מתקבצת בהם, והוא חולי מחוליי כלי הזרע, וזה כי כלי הזרע יחלשו כוחם המחזיק והמעכל, וכל כוחות הנפש נשארים בעניינם הטבעי, ואז ישתות הזרע בלתי מבושל. ולעומתם, יש שכתבו שזוב היא מחלה מן החולאים הנדבקים, וכן העובדה שהזוב והמצורע מכונים נגעים, והוא מלשון נגיעה, היינו הידיעה שהזיבה מועברת בהדבקה, מכאן שהמדובר הוא במחלת מין מדבקת. על כן יש מהחוקרים שזיהו את הזב עם מחלת הזיבה (גונוריה).

רקע מדעי

הגדרה - הזיבה היא מחלה מדבקת, חריפה או כרונית, השייכת לקבוצת מחלות המין המדבקות, ונגרמת על ידי חיידק.

סיבוכים - בגבר גורמת המחלה לדלקת השופכה, ולסיבוכים מקומיים במערכת השתן והרבייה. באשה היא גורמת לדלקת השופכה, דלקת צוואר הרחם, וסיבוכים בדרכי הרבייה, שיכולים להוביל לעקרות, להריונות מחוץ לרחם וללידת פגים. יכולה להיות גם התפשטות כללית יותר של החיידק, עם פגיעה באיברים אחרים.

ההדבקה נעשית כמעט תמיד עקב קיום יחסי מין עם בן/בת זוג נגוע. יילוד עלול להידבק מאמו בעת הלידה.

מהלך המחלה - תקופת הדגירה של המחלה בזכר היא 2-5 ימים. המחלה מתבטאת בהפרשה צלולה מפי האמה, אשר הופכת עד מהרה להפרשה מוגלתית מרובה בצבע לבן-צהבהב, ובהמשך הופכת לצבע צהוב-ירוק. באותו זמן הזיקפה וההשתנה נעשים כואבים מאד, ואזור האמה כואב ורגיש מאד למגע.

[<http://www.medethics.org.il/articles/tora/subject84.asp>]

אחד התנאים לטומאת זב: שזו באמת מחלה ולא תוצאה של ריבוי מאכל או הרהור. בסה"כ ישנם שבעה סעיפים שאם אחד מהם הוא סיבת הזוב, הרי שלא מדובר על טומאת זב. ולכזו מתכוונת המשנה: "בשבעה דרכים בודקין את הזב".
אצל האשה, זיבה שייכת רק בהפרשת דם. ומכיון שכך, הרי שכל יציאת דם מטמאה אותה ולכן אין טעם לבדוק אותה.

9 וכדברי הגמרא: "אשה נמי באונס מטמאה".

שלב אחרון בסוגיא העוסק בניסוח "שלש-דרכים" ולא "שלשה-דברים".

בשלב הקודם למדנו שצרוף המילה "דרך" עם עיסוק בדיני האשה מצריך סגנון נקבה ולכן מונים בנקבה "שלש, ארבע וכו'". אבל מדוע בכלל משתמשים במלה "דרך" אפשר להשתמש במילה "דבר" ולמנות בזכר "שלשה, ארבעה וכו'".

תרמילון ומושגי הסוגיא

המילה/בטוי	משמעות
מ"ט-מאי טעמא	פתיחה לשאלה המחפשת טעם והסבר לדבר
משום דקא בעי	הוסבר לעיל
הא תינח	משמש כפתיחה למשפט של המקשן הרוצה לומר במה הדברים מסתדרים ובמה עדיין קשה. "מה שאמרת, טוב ונוח במקרה זה אבל עדיין קשה במקרה זה..."
ואב"א	הוסבר לעיל
והא דתנן	הרבה פעמים משמש כפתיחה לשאלה: "לפי דבריך, איך תסביר את המשנה?"
התם הא קא משמע לן	משמש לתשובה. לא קשה מהמשנה או מהברייתא כי...
ש"מ-שמע מינה	בטוי המשמש כסיום הדיון ומסקנה.

בלשון נקבה התם דלגבי איש קאי דדרכו של איש ליבדק ואין דרכה של אשה ליבדק דהא נאשה נמי^א כאונם מיטמאה תני לשון זכר מ"ט תני שלש משום דרכים ניתני דברים וניתני שלשה משום דקבעי למיתני ביאה וביאה איקרי דרך דכתיב^ב ודרך גבר בעלמה כן דרך אשה מנאפת הא תינח ביאה כסף ושטר מאי איכא למימר משום ביאה ותני תרתי אמו חדא הנך נמי צורך ביאה נינהו ואב"א הא מני ר"ש היא דתניא ר"ש אומר מפני מה אמרה תורה^ג כי יקח איש אשה ולא כתב כי תלקח אשה לאיש מפני שדרכו של איש לחזור על אשה ואין דרכה של אשה לחזור על איש משל לאדם שאבדה לו אבדה מי חוזר על מי בעל אבדה מחזור על אבדתו והא דתנן^ד ב"ד דרכים כדקין את הוב ליתני דברים התם הא קמ"ל דדרכא דמיכלא יתירא לאתויי לדי זיבה ודרכא דמישתיא יתירא לאתויי לדי זיבה והא דתנן^ה דאתרוג שוה לאילן בג' דרכים ליתני דברים משום דבעינן^ו מתני סיפא ולידק בדרך אחד סיפא נמי ניתני דבר

התם הא קמשמע לן דדרכיה דאתרוג כידק מה ידק דרכו ליגדל על כל מים ובשעת לקיטתו עישורו אף אתרוג דרכו ליגדל על כל מים ובשעת לקיטתו עישורו והא דתנן^ז איכוי יש בו דרכים שוה לחיה ויש בו דרכים שוה לבהמה ויש בו דרכים שוה לחיה ולבהמה ויש בו דרכים שאינו שוה לא לחיה ולא לבהמה ניתני דברים ותו הא דתנן^ח זו אחת מן הדרכים ששוו גימי נשים לשחרורי עבדים ניתני דברים אלא כל היכא דאיכא פלוגתא תני דרכים וכל היכא דליכא פלוגתא תני דברים דיקא נמי דקתני סיפא^ט ר"א אומר אתרוג שוה לאילן לכל דבר ש"מ^י מניינא דרישא למעוטי מאי מניינא דסיפא למעוטי מאי מניינא דרישא למעוטי חופה^{יא} ולרב

הא תינח- זה מובן. **מאי איכא למימר-** מה יש לך לומר?. **הא מני-** הא מאן היא-זו מי היא?. **דדרכא-** שדרך. **מיכלא-** מאכל. **יתירא-** יתר-הרבה. **לאתויי-** להביא/מביא. דמשתיא- של שתיה [בדרך כלל שתיית יין]. **ש"מ-** שמע מינה- למד ממנה.

אילן, ירק ואתרוג:

ערלה, נטע רבעי שייכים רק באילנות ולא בירקות. שביעית ומעשרות שייכים גם באילנות וגם בירקות. אבל יש הבדל בין אילן וירק לגבי שביעית ומעשרות: ירקות הרגע הקובע בהם הוא רגע הלקיטה. ובאילן הרגע הקובע הוא רגע החנטה של הפרי. **אתרוג, דומה לאילנות בכל הדברים חוץ ממעשרות שהרגע הקובע לגביו הוא רגע הלקיטה.** הסיבה: ירקות שונים מאילנות משום שירק מקבל מים כל הזמן כי משקים אותו ולכן הוא מתעשר לפי רגע הלקיטה. אילנות לעומת זאת גדלו את רוב גידולם [חנטה] מהגשם שירד בחורף ולכן מה שקובע בהם זו החנטה ולשנת הגשמים שבגללה הם גדלו. אתרוג, כיון שמשקים אותו כל הזמן דומה בזה לירק.

1. מה הסיבה שבגללה, המשנה בחרה דווקא את המילה "דרך" ולא את המילה "דבר"?
2. מדוע גם לגבי כסף ושטר, שלא נקראו "דרך" השתמשה המשנה במילה "דרך"? שים לב ישנם בגמרא שתי תשובות!
3. מה קשה לגמרא על הניסוח: "בשבעה דרכים בודקים את הזב"?
4. מה התשובה של הגמרא לקושי זה?
5. מה הסיבה שהרגע הקובע למעשרות בירקות, הוא הלקיטה?
6. מדוע אתרוג שווה לירקות לגבי מעשרות?
7. מדוע לגבי אתרוג מתאים לשון "דרך" ולא "דבר"?
8. מתי לפי המסקנה משתמשים במלה "דרך" ומתי משתמשים במלה "דבר"?

מושגים ותוספות

כוי-חיה שהיא ספק בהמה וספק חיה.

כסוי הדם- השוחט חיה ועוף מצווה לכסות דם השחיטה בעפר

וכיצד הוא עושה?

מניח עפר למטה, שוחט על עפר תחוח, מברך "על כיסוי דם בעפר" ומכסה את הדם מלמעלה בעפר. ומצווה על השוחט לכסות הדם, ואם לא כיסה השוחט, מצווה על כל מי שיראה את הדם לכסותו. שחט ולא כיסה, אף על פי שעבר עברה, לא נפסלה השחיטה בכך.

שחיטה-הרוצה לאכול בשר בהמה וחיה ועוף, מצוות עשה מן התורה שישחט ואחר כך יאכל, שנאמר: "וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן ה' לך כאשר ציוויתך, ואכלת בשערך" (דברים י"ב, כ"א). ואף על פי שכאן נאמרה שחיטה בבהמה, למדו חז"ל על ידי היקש שגם חיה ועוף בשחיטה. אבל דגים וחגבים אינם בדין שחיטה כלל. הואיל והשחיטה מצווה, מברך "**אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על השחיטה**".

ערלה ורבעי- פירות שגדלו באילנות בשלוש השנים הראשונות הם ערלה, ובשנה הרביעית הם "רבעי". ערלה ונטע רבעי

שלוש השנים הראשונות אחר נטיעתו של עץ מאכל, אסורים פירותיו באכילה ובהנאה. פירות אלו הם הנקראים "ערלה".

בשנה הרביעית לנטיעת העץ פירותיו קדושים כקדושת מעשר שני, והם נאכלים בירושלים, אם האוכל אותם טהור והפירות טהורים. ואם רחוק המקום מירושלים, נפדים הפירות ומעלים את הכסף לירושלים. וכל שאר דיני קדושת מעשר שני עליהם, ללא הבדל כלל.

מעשרות-המצווה לתת חלק מן התבואה לכהן, ללוי ולעני. נצטוונו מן התורה להפריש תרומות ומעשרות, ולתת אותם לכהנים וללויים. ומצווה זו היא מן המצוות התלויות בארץ, שאינן נוהגות מן התורה אלא בארץ ישראל.

מן התורה חובה להפריש מעשרות רק מדגן תירוש ויצהר. "דגן" - היינו חיטה ושעורה, ותולדותיהם: שיפון, כוסמת ושיבולת שועל. "תירוש" - הוא יין. "יצהר" - שמן זית. מדרבנן חייבים כל גידולי קרקע שהם מאכל אדם.

תוספות דב"ה "דאסר".

הגמרא הסבירה שהמילה קידושין באה במשמעות "הקדש" דבר האסור על כולם. ולכן מקודשת שייך בקנין אישות.

לפי הסבר זה, האם תוכל להסביר את לשון הקידושין: "הרי את מקודשת לי"? האם הכוונה: הרי את הקדש ואסורה עלי? הרי הוא רוצה להתיר את האשה לעצמו ולאסור אותה על כל העולם?

עונים

התוס':

דוגמא לכך מביאים התוס':

מהו פשט המילים "מקודשת" לפי התוספות?

האם האומר על שאר דברים "הרי זה מקודש לי" אסר הדברים על כל העולם?

שאלות עיון על התוספות:

*מדוע התוספות מציינים את פשט המילים?

*מדוע לא יועיל בשאר דברים לאסור על כל העולם?

תוספות דב"ה "אי תנא"

הגמרא בודקת את העיקרון "קידושין מדעתה ולא בעל כרחה" עם הניסוחים השונים.

1. מתוך ארבעת הניסוחים, מי מהם מופיע במשנה? ומי מובא רק כאפשרות?
2. אילו מהניסוחים, מאפשרים להבין גם "קידושין מדעתה"?
3. אילו מהניסוחים מובנים רק "בעל כרחה"?
4. התוספות מבארים, שהמשנה הראשונה, מלמדת על המשנה הראשונה בפרק ב'. מה המשנה מלמדת וכיצד?
5. איזו בעיה קיימת עם הניסוח "יבמה נקנית"?
6. מה הפתרון שהתוספות מציעים?
7. סכם: מה ההבדל בין "קונה" ל"נקנה"?

האשה נקנית

בשלש דרכים קונה עבדה בשני דרכים נקנית בכסף
 ובשטר ובמזבח / בכסף בית שמיא או /
 בידע ובשוה דיע ובית הלל או בפרוטה ובשטר
 פרוטה וזכה היא שזה פרוטה אחד משכר בנים
 היטליקי וקונה עבדה בגט ובמיתת הבעל /
 והרבמה נקנית במזבח וקונה עבדה בחליצה
 ובמיתת הבעל / חכם / עבר עבד נקנה
 בכסף ובשטר וקונה את עצמו בשנים ובכסף
 ובגרעין כסף / ויתרה עליו אמה עברה
 שהיא קונה עבדה בסימנן והצריע נקנה ביד
 ברצעה וקונה את עצמו ביד ובמיתת האדון /
 עבר כנעני נקנה בכסף ובשטר ובחזקה וקונה
 את עצמו בכסף על ידי אחרים ובשטר על ידי /
 עצמו ודבריו מאיר וחכם או בכסף על ידי עצמו
 ובשטר על ידי אחרים וכל שיהא הכסף משל
 אחרים / בהמה גסה נקנית במסירה
 ובהמה רקה בהגבהה דבריו מאיר וד' אלו /
 ובהמה וזיה נקנית במשיכה / נכסים שיש
 להן אחריות נקנן בכסף ובשטר ובחזקה ושאר
 להן אחריות אין נקנן אלא במשיכה / נכסים
 שיש להן אחריות נקנן עם נכסים שיש להן אחריות
 בכסף בשטר ובחזקה ושאר להן אחריות וזה הקצין
 את הנכסים שיש להן אחריות לשבט עליהן /
 כל הנעשה דמים בארץ כחן שישנה זה ערוב
 בחליצת טיב החליץ שור או חמור בפרה או חמור
 בשור כיון שזוהי ערוביה בחליצתו ושנותת
 בכסף ודשות ההדיוט בחזקה אחריתו לצויה במי
 במסירתו להדיוט / כל מינית הכן עלה

נכסים
 שיש להם
 אחריות

האנשים חייבין והנשים פטורות כל מינית הכן על
 הכן אחר הנשים ואחר הנשים חייבין כל מינית על
 שהזמן גרמא הנשים חייבין והנשים פטורות /
 וכל מינית עשה שלא הזמן גרמא אחר הנשים ואחר
 הנשים חייבין / וכל מינית לא תעשה בין שהזמן
 גרמא בין שלא הזמן גרמא אחר הנשים ואחר
 הנשים חייבין חזין מכל הקצין וכל תשחית ומכל
 תטמא למותם / והסמיכות והתעפור
 וההצטות והקמיעות וההקטרות והמליקות והקבל
 וההזאות טהגין באנשים ואין טהגין בנשים חזין
 ממצות סוטה והנזירה שהם מצופות /
 כל מינית שהיא תלויה בארץ אינה טהגת אלא
 בארץ ושיאנה תלויה בארץ טהגת בין בארץ בין /
 בחוצה לארץ מן העולה ומן הכלאים וד' אלו
 או אף החדש / כל העושה מינית אחת
 מטיבין לו ומאריכין לו ימיד ושטר וטחל ארץ
 את הארץ וכל שאר עושה מינית אין מטיבין לו
 ואין מאריכין לו ימיד וטחל את הארץ /
 וכל שאר לא במעשים טובים ולא בדרך
 ארץ אין זה מן הישוב המוחיק בשלשתן עליו
 הס' וזה חוט המשוש לא כמיהה יעק' /

סליק פירקא

ה' אשה נקנית
 האשה נקנית ומאי שאלהם וקונה האיש מקדוש
 משום דקבע לסימנא כיפא כסף וכסף מנלן גמור
 קיחה קחה משרה עפרון טל חכא מ' קח איש אשה
 ובעלה וכל זהם נקני בכסף השדה קח ממנו וקיחה
 ד' קידי קנין מנלן וכל השדה אשר קנה יבנה
 אינמי שדות בכסף יקח תנא האשה נקנית ונית